

Instrukcja tworzenia alternatywnych grafik i fotografii na stronach WWW

Zgodnie z zasadami tworzenia serwisów WWW, stanowiącymi treść załącznika nr 5 do zarządzenia nr 60/2022 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 24 maja 2022 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Sieci Komputerowej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, zmienionego zarządzeniem nr 85/2023 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 1 czerwca 2023 roku, zarządzeniem nr 145/2023 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 26 lipca 2023 roku oraz zarządzeniem nr 134/2024 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 27 września 2024 roku, zarządzeniem nr 190/2025 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 31 października 2025 roku oraz zarządzeniem nr 222/2025 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 16 grudnia 2025 roku, publikowane materiały fotograficzne muszą być uzupełnione o opisy. Tymi opisami są teksty alternatywne. Powody istnienia takich opisów są następujące:

1. opisy alternatywne pozwalają osobom z dysfunkcją narządu wzroku „zobaczyć” daną grafikę za pomocą odpowiedniego programu, który przeczyta użytkownikowi opis alternatywny;
2. opisy alternatywne dodatkowo pomagają w prawidłowym wyświetlaniu treści strony w wyszukiwarkach; tekst alternatywny obrazka ALT pomaga wyszukiwarkom powiązać obrazy z zawartością strony internetowej, aby mogły prawidłowo indeksować je w wynikach wyszukiwania; tagi ALT pomagają również wyszukiwarkom określić najlepsze wyniki, które należy podać, gdy użytkownik szuka obrazów związanych z konkretną frazą.

Opisy alternatywne można dodawać lub edytować w systemie zarządzania treścią strony CMS lub bezpośrednio w kodzie strony.

Według wymagań Ministerstwa Cyfryzacji tekst alternatywny powinien:

1. **dotyczyć samodzielnie występujących elementów graficznych** oraz elementów typu:
 - 1.1. zamieszczanie programów – applet,
 - 1.2. odtwarzanie plików bezpośrednio na stronie – object,
 - 1.3. osadzanie plików – embed,
 - 1.4. zamieszczanie elementów graficznych – canvas,
 - 1.5. kod java script generujący którykolwiek z powyższych elementów;
2. **mieć rozsądną długość** (liczbę znaków). Według Ministerstwa Cyfryzacji długość ta nie powinna przekraczać około 80 znaków (wartość ta wynika z ograniczenia dzięki temu liczby manipulacji w sytuacji korzystania z liniiki brajlowskiej). Natomiast pod kątem technicznym wartość graniczna wynosi 125 znaków – powyżej tej liczby czytniki tekstów alternatywnych przestają czytać tekst dodatkowy;
3. **być pusty, jeśli element graficzny pełni funkcję dekoracyjną**

W chwili, gdy program do czytania tekstu strony natrafi na element dekoracyjny strony powinien go pominąć, a nie czytać użytkownikowi informacji na jego temat, przykładowo: „ozdobny separator tekstu akapitu pierwszego i drugiego”;

4. cechować się spójnością z etykietami i wartością „title” w powtarzających się elementach.

Jeśli konkretny obrazek występuje na stronie kilka razy, to jego opis alternatywny, etykieta lub atrybut „title” mają mieć tę samą wartość;

5. zawierać sformułowania poprawne dla danej grafiki, zaś te obrazy, które przedstawiają szczególnie istotne treści są uzupełnione o poprawną dostępną alternatywę. Teksty alternatywne powinny opisywać skrótowo, co znajduje się na zdjęciu, przykładowo: zdjęcie wykładowcy przyjmującego kwiaty od swoich studentów nie powinno mieć tekstu alternatywnego „Zdjęcie z imienin profesora”, tylko „Wykładowca przyjmuje kwiaty od studentów z okazji imienin”. Jeśli grafika przedstawia dane z wykresu, to w treści tekstu alternatywnego należy zawrzeć ogólną informację o wykresie i jego danych, zaś szczegóły dotyczące danych należy umieścić w opisie pod zdjęciem. Podobnie należy postępować ze zdjęciami, których opis przekracza zalecaną długość, a nie ma możliwości jego skrócenia.

Poza wymienionymi wyżej wymaganiami Ministerstwa Cyfryzacji (które wynikają z dokumentu Lista kontrolna do badania zgodności stron internetowych z wymaganiami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych) warto też pamiętać o innych cechach tekstów alternatywnych:

1. treści zawarte w tekście alternatywnym mogą zawierać polskie znaki,
2. tekst alternatywny służy również jako zestaw słów kluczowych. To właśnie dzięki temu opisowi wyszukiwarka jest w stanie odnaleźć zdjęcie umieszczone na naszej stronie,
3. jeśli grafika umieszczona na stronie występuje również jako link do innej strony, to w tekście alternatywnym dobrą praktyką jest zamieszczenie wiadomości o przeniesieniu na inną stronę po kliknięciu w obraz. Dla użytkownika z dysfunkcją narządu wzroku czytelniejszą informacją będzie opis [Przejdź do strony głównej UJK niż https://ujk.edu.pl](https://ujk.edu.pl),
4. istnieje również praktyka umieszczania dłuższego opisu alternatywnego w tagu longdesc = """. Może być on przydatny przy złożonych obrazach, które wymagałyby dłuższego opisu.